

Operatie van neus- en/of keelamandelen
bij kinderen

Informatiebrochure

Inhoud

1	Wat zijn ‘de amandelen’ en wat is hun functie?	3
1.1	In de neus-keelholte	3
1.2	In de keel	4
2	Wat voor klachten kunnen amandelen geven?	5
3	Wanneer is het gewenst om amandelen te verwijderen?	6
4	Is er kans op complicaties?	7
5	Wat kunt u verwachten na de operatie?	8
5.1	Direct na de ingreep	8
5.2	Weer thuis	8
6	Wat brengt u mee bij ziekenhuisopname?	9

1 Wat zijn ‘de amandelen’ en wat is hun functie?

Ons lichaam bezit een uitgebreid systeem om infecties te bestrijden, het zogenaamde lymfekliersysteem. De overgang van de mond en neus naar de keel bevat, als een soort ring, veel van dit **lymfeklierweefsel**. Het vangt binnendringende ziekteverwekkers zoveel mogelijk op en maakt ze onschadelijk.

Op een paar plaatsen is dit lymfeklierweefsel verdikt:

1.1 In de neus-keelholte

Dit is de ruimte achter de neus boven het zachte gehemelte.

Het verdikte lymfeklierweefsel in het dak van de neus-keelholte noemt men een neusamandel (het adenoïd of neuspoliepen).

De neusamandel is vooral bij jonge kinderen aanwezig. Vanaf ongeveer het 8e levensjaar neemt de grootte af.

Aan weerszijden van de neusamandel begint de buis van Eustachius, de verbinding waardoor lucht van de neus-keelholte naar de oren moet gaan.

1.2 In de keel

De zogenaamde keelamandelen (tonsillen) zijn te zien als knobbels links en rechts achter in de keel. De huid, het aanhangsel van het zachte gehemelte, hangt midden tussen de keelamandelen.

Eventuele verwijdering van de amandelen heeft geen merkbare gevolgen voor de afweer, aangezien de neus-mondholte op verschillende plaatsen lymfeklierweefsel bevat.

2 Wat voor klachten kunnen amandelen geven?

Wanneer de amandelen de hoeveelheid binnendringende ziekteverwekkers niet meer aan kunnen, raken ze zelf ontstoken. Hierbij treedt in het algemeen een forse zwelling van de betrokken amandelen op.

Is dit het geval bij de neusamandel, dan kan dit leiden tot een **voortdurende of telkens optredende verkoudheid met een vieze neus**. Andere klachten kunnen zijn:

- slecht slapen
- snurken
- veel door de mond ademen
- herhaaldelijke oorontstekingen

Wanneer de keelamandelen ontstoken zijn, bestaan de klachten in het algemeen uit **herhaalde perioden van keelpijn met slikklachten en temperatuurverhoging**. De keelamandelen kunnen ook voortdurend in een meer of minder ontstoken toestand verkeren. In zo'n geval treden klachten van **moeheid, hangerigheid, afgenomen eetlust en slechte adem** meer op de voorgrond.

In de hals zijn dan vaak **verdikte lymfeklieren** te voelen. Zeer grote keelamandelen kunnen zelfs de ademhaling belemmeren, hetgeen nachtelijke onrust met onregelmatig snurken tot gevolg kan hebben.

Zijn de keel- en neusamandelen gelijktijdig ontstoken, dan bestaat het klachtenpatroon uit een combinatie van het bovenstaande.

3 Wanneer is het gewenst om amandelen te verwijderen?

Op basis van de ernst van de klachten bepaalt men of het nodig is de amandelen te verwijderen. Hierbij is de mate van 'ziek zijn' van belang, maar ook de vraag hoe vaak dit optreedt.

Wanneer het onvoldoende lukt om de klachten met medicijnen te bestrijden, kan het verstandig zijn om de amandelen weg te laten halen.

Vanzelfsprekend hangt het hierbij van de klachten af of alleen de neusamandel of zowel de keel- als neusamandelen verwijderd zullen worden.

De **leeftijd** van het kind speelt eveneens een rol. Hoe jonger het kind, hoe terughoudender uw arts zal zijn. Een absolute leeftijdsgrens is er echter niet, de ernst van de klachten is en blijft de belangrijkste factor.

Bij de neusamandel is volledige verwijdering niet mogelijk. Het gaat hier om het uitnemen van het middelste, meest verdikte gedeelte. De neusamandel kan vanuit de randen aangroeien en soms na verloop van tijd weer klachten geven. De keelamandelen kunnen in principe wél volledig worden weggehaald, al groeit er soms echter vanaf de tongamandel nog een restje uit.

De ingreep vindt plaats tijdens een kortdurende, maar volledige narcose. De keelamandelen worden nauwkeurig losgemaakt van de onderliggende weefsellaag ("uitgepeld"). Uw kind mag in principe dezelfde dag nog naar huis.

4 Is er kans op complicaties?

Bij iedere operatie, ook bij het verwijderen van amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval wordt het risico voornamelijk gevormd door de **mogelijkheid van nabloeding**. Dit verklaart waarom een normale bloedstolling bij deze ingreep zeer belangrijk is. Er mogen dus van tevoren en ook de eerste dagen na de operatie géén medicijnen worden ingenomen die de stolling nadelig beïnvloeden. Met name dus géén pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten (Aspirine, Acetosal, etc.).

Als uw kind na de operatie helder rood bloed uitspuwt, komt u best even naar de spoedgevallendienst. In zeldzame gevallen wordt het oorzakelijke bloedvatje opnieuw dicht gebrand onder narcose.

5 Wat kunt u verwachten na de operatie?

5.1 Direct na de ingreep

Na de operatie heeft uw kind, vooral wanneer de keelamandelen zijn verwijderd, pijn in de keel. Vaak is er nog wat oud bloed in de neus en in de mond aanwezig. Veel drinken is bijgevolg erg belangrijk, maar hiervoor is meestal extra aansporing nodig.

5.2 Weer thuis

- Na een keelamandeloperatie kan eten en praten pijnlijk zijn. Deze pijn, die vaak uitstraalt naar de oren en dan abusievelijk voor oorpijn wordt aangezien, reageert meestal goed op paracetamol (eventueel in combinatie met Ibuprofen).
- Bij kinderen kan, als de neus- en keelamandelen erg groot waren, na de operatie een zogenaamde open neusspraak bestaan. Soms is de stem ook wat hoger geworden. In nagenoeg alle gevallen is deze veranderde stem tijdelijk; in een enkel geval is gedurende korte tijd logopedische begeleiding aangewezen.
- Op de plaats van de verwijderde amandelen ontstaat een grijswit beslag; dat is normaal en geen teken van ontsteking. Het geeft soms een vieze smaak in de mond en uw kind kan daardoor ook enkele dagen een beetje weeïg uit de mond ruiken. Dit beslag verdwijnt na ongeveer een week.

- Geef uw kind de eerste dagen zacht voedsel (koud of lauw) en laat uw kind de eerste dagen na de operatie regelmatig drinken. Dat houdt de keel schoon. Drie maal een klein slokje is beter dan éénmaal een grote. Ook waterijsjes zijn prima. Vermijd zure en koolzuurhoudende dranken en melkproducten.
- Hou het kind een paar dagen binnen. In het algemeen is een kind na een week weer voldoende opgeknapt om buiten te spelen en eventueel naar school te gaan.

6 Wat brengt u mee bij ziekenhuisopname?

- Identiteitskaart
- Eventueel bloedgroepkaart
- Medicatielijst: naam + dosering
- Eigen medicatie
- Naam producten waarvoor men allergisch is
- Verzekeringsformulieren die eventueel door de arts ingevuld moeten worden

Hebt u vragen of opmerkingen?

Spreek de verpleegkundige van de dienst aan. Zij of hij zal u met raad en daad bijstaan.

Contactinfo

Afspraken Neus, keel, oor

03 650 50 52

Versie: 1 / 04-2017

Auteur: Arts Diensthoofd NKO - V.U. Hoofddarts

AZ Klina

Augustijnslei 100
2930 Brasschaat
T +32 3 650 50 50
info@klina.be
www.azklina.be